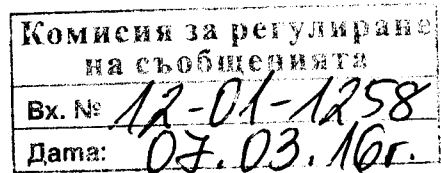

ДО
Д-Р ВЕСЕЛИН БОЖКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА
СЪОБЩЕНИЯТА
ул. "Гурко" № 6
1000, гр. София

Относно: Процедура на обществено обсъждане на Проект на решение за определяне, анализ и оценка на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи, открита с Решение № 44 от 28.01.2016 г. на Комисията за регулиране на съобщенията

УВАЖАЕМИ Д-Р БОЖКОВ,

Със свое Решение № 44 от 28.01.2016 г. Комисията за регулиране на съобщенията (КРС/ Комисията) откри втора процедура на обсъждане на Проект на решение за трети кръг определяне, анализ и оценка на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи.

В контекста на изложеното при предишното обществено обсъждане, с настоящото представяме на Вашето внимание становището на „Мобилтел“ ЕАД (Мобилтел) по предложените изменения в проекта, както следва:

I. Общи бележки

На първо място, Мобилтел би искало да приветства направените от КРС стъпки в посока на отпадане на регулаторната намеса в светлината на ценова регулация и прозрачност по отношение на терминирането на гласови повиквания, генерирани в страни извън ЕС/ЕИЗ. Считаме, че КРС в голяма степен е отчела правилно не само нотификациите на регулаторните органи на държавите-членки относно наличието на тенденция за промяна в подхода при регулиране на цените за терминиране на международни повиквания с произход извън ЕС/ЕИЗ, но е анализирала и негативния ефект от унифицираните цени за терминиране на повиквания, без оглед на техния произход, върху баланса на трафика и плащанията на българските предприятия.

В резултат на тази промяна считаме, че се дава по-добра възможност за постигане на равнопоставеност в преговорите с предприятията от държави извън ЕС/ЕИЗ. По този начин КРС показва в немалка степен воля за прилагането на най-добрите европейски практики и ефективна защита на интересите на българската икономика, в частност на предприятията, и най-важното - на крайните потребители, ползващи електронни съобщителни услуги.

II. По отношение на терминирането на гласови повиквания без CLI (calling line identification)

Считаме, че КРС следва да изключи от обхвата на регулираните цени, цените за терминиране на трафик без CLI (calling line identification), като бъде дадена възможност на предприятията да определят цената му на нива не по-високи от тези за терминиране на трафик с произход извън ЕС/ЕИЗ.

Основният проблем, който би произтекъл според нас, в случай че се запази регулацията на цени за този трафик е, че следвайки икономическата логика прилагането на регулирани цени за терминиране на повиквания без CLI ще стимулира генериращите мрежи от страни извън ЕС/ЕИЗ или чужди предприятия, осъществяващи транзит на трафик генериран извън ЕС/ЕИЗ, целенасочено да изпращат повиквания към българските предприятия без идентификация на линията на викация. По този начин, те неоправдано ще заплащат на българските предприятия цена по-ниска от определената за повиквания с произход извън ЕС/ЕИЗ.

При такава ситуация, КРС не би била в състояние да упражни въздействие върху чуждите оператори, а по този начин ще се компрометира изваждането от регулация на цените за терминиране на трафик, генериран извън ЕС/ЕИЗ.

Като мотиви за липсата на потенциален конкурентен проблем при дерегулацията на цени на такъв трафик можем да посочим и следното:

➤ Предвид опасенията на КРС, че дерегулацията на цените за терминиране на международните повиквания без CLI може да има негативен ефект, с оглед потенциална опасност извън регулация да остане и трафик с произход от ЕС/ЕИЗ, молим да имате предвид следното:

От таблицата по-долу е видно, че към момента трафикът без CLI е под 1,5% от общия трафик, терминиран в мрежата на Мобилтел. Няма основания да считаме, че това съотношение е съществено различно при другите предприятия у нас и че при добросъвестна експлоатация на мрежите би се променило.

Таблица 1 (търговска тайна)

Важно е да се отбележи, че анализът на наличието на CLI се извършва в пълно съответствие с Препоръка E157 на ITU, където в т. 7.2, подточка „г“ е посочено, че за повиквания, генерирани през интернет, следва да се предава кода на държавата. Тоест

за трафик без CLI се счита трафик с невалиден код на страната. Следва да се отбележи и че към момента практиката на Мобилтел е такава, като при определяне на процента на трафик без CLI, трафикът с валиден код на страната се приема за трафик с CLI.

Посоченото показва, че трафикът без CLI като цяло е незначителен процент (1,38 за 2015 г.) от общия трафик и съответно дерегулирането му не би имало негативно отражение върху съответните пазари. Трафикът без CLI най-често е свързан с повиквания от аналогови номера, каквито има само извън ЕС/ЕИЗ, трафик през ограничен брой транзитни предприятия, които не запазват или не предават информация за викащия номер, както и трафик от държави, в които от съображения за сигурност не се предоставя CLI.

От тази гледна точка, дори да предположим, че в това количество съществува трафик с произход от страни членки на ЕС/ЕИЗ, то той би бил пренебрежимо малко, и то предаван в противоречие с европейските и националните нормативни изисквания, според които предприятията са длъжни да генерират и предават през точките на взаимно свързване CLI по определени международни формати.

➤ По отношение на потенциалните конкурентни проблеми за възможна ценова дискриминация от големите български фиксирани и мобилни предприятия с цел изтласкване на алтернативните предприятия от пазара на национални/европейски транзитни услуги следва да бъде отчетено следното:

Националните транзитиращи предприятия, видно и от представените в хода на първото обществено обсъждане данни, терминират в мрежата на Мобилтел повече от 60% (търговска тайна) от общия обем входящи международни повиквания, и то при регулирани цени за терминиране в индивидуални мобилни мрежи от 0.019 лв. за 2015 г. Изключително важно е да се спомене, че при такива ниски цени за терминиране в мрежи в България (определени въз основа на BU-LRIC модел) и осъществяването на дейност на конкурентния пазар на транзитни услуги, транзитиращите национални предприятия имат възможност за прилагане на съвсем ниска в абсолютна стойност надценка при спазване на норма на печалба около 10%. При тези условия, въпреки че Мобилтел има сключени договори и с международни европейски транзитиращи предприятия, едно от които е Австрия Телеком (част от Телеком Австрия Груп), националните транзитиращи предприятия успяват да реализират транзит и терминиране на по-голям обем входящи международни повиквания отколкото международните транзитиращи предприятия. Това категорично показва добрите позиции на националните транзитиращи предприятия на пазара на международни транзитни услуги, които явно предлагат своите услуги при атрактивни ценови условия.

В допълнение, смятаме че прилагането на подход, при който трафикът без CLI се третира ценово като такъв с произход от страни извън ЕС/ЕЗИ, ще доведе дори до по-добри икономически възможности за националните транзитиращи предприятия, които вече са на международния пазар на транзитни услуги.

➤ По отношение възможностите за контрол и превенция смятаме, че са налице различни законоустановени възможности за Комисията. Такива са задълженията за обявяване на определените въз основа на търговско договаряне цени пред КРС или дори публикуването им на сайта на съответния оператор, периодичното събиране на данни за трафик и цени. Налице са и възможности за налагане на временни мерки, което напълно гарантира способността за въздействие на КРС при антиконкурентно поведение от страна на участниците на пазара у нас. За съжаление, такива действия не могат да бъдат предприети спрямо чужди предприятия.

➤ В подкрепа на изложеното дотук можем да посочим и практиката в други страни от ЕС/ЕИЗ.

Данните показват следното:

Държава членка на ЕС	Регулиране на входящи международни повиквания	Пояснения
Белгия	Важи само за трафик с произход от държави членки на ЕС/ЕИЗ	
Германия	Без оглед на произхода, но Немският регулаторен орган подкрепя операторите да отказват терминирането на трафик от страни извън ЕС/ЕИЗ, в които не се регулират цените	
Франция	Важи само за трафик с произход от държави членки на ЕС/ЕИЗ	Изрично е посочено, че само за номера от номерационните планове на страните членки на ЕС/ЕИЗ. Трафикът без CLI изрично е изключен от регулация.
Хърватска	Важи само по отношение на трафик с произход от държави членки на ЕС/ЕИЗ	Изрично е посочено, че само за номера от номерационните планове на страните членки на ЕС/ЕИЗ. Трафикът без CLI изрично е изключен от регулация.
Норвегия	Важи само за трафик с произход от държави членки на ЕС/ЕИЗ	
Малта	Важи само за национален трафик	
Португалия	Важи само за трафик с произход от държави членки на ЕС/ЕИЗ	Трафикът без CLI изрично е изключен от регулация.

Източник: *Cullen International SA/CIRCABC*

Видно от посочената информация, в изброените държави от ЕС/ЕИЗ ценовата регулация се прилага само за повиквания с произход от държави от ЕС/ЕИЗ. В пет от тях изрично се пояснява, че регулираните цени важат само за трафик от номерационните планове на страните членки на ЕС/ЕИЗ т.е. трафикът без CLI е автоматично изключен от регулация и попада към трафик с произход извън ЕС/ЕИЗ.

Предвид изложеното считаме, че ценовите условия за терминиране на трафик без CLI следва да бъдат предмет на свободно търговско договаряне, като този трафик бъде третиран по същия начин като трафика с произход извън ЕС/ЕИЗ. Алтернативно, в случай че не приемате предложението, предлагаме в случаите, когато трафикът без CLI надвишава определен обем (например, предвид комуникираните трафични обеми, 2% за конкретен оператор е разумна горна граница), той да бъде таксуван по нерегулирани цени;

III. По отношение процедурата за въвеждане на цени за терминиране на трафик, генериран извън страни от ЕС/ЕИЗ

Считаме, че в проекта на решение липсва надлежна процедура, която да даде възможност за своевременното му изпълнение по отношение на въвеждането на цени, определени съгласно принципа на свободното търговско договаряне.

Към момента цените за терминиране се определят въз основа на решение на КРС, без да се отчита произхода на трафика. С промяната на обхвата на ценовата регулация, е необходимо да бъде създаден ясен механизъм за определяне на цени за терминиране въз основа на съответно прилагане на принципа на свободно търговско договаряне като се вземе предвид съществуващата регулаторна специфика в сектора на електронните съобщения.

Свободата на договаряне е основен принцип в частното право. Съгласно чл. 9, ал. 1 ЗЗД, страните могат свободно да определят съдържанието на договора, доколкото то не противоречи на повелителните норми на закона и на добрите нрави. На следващо място, веднъж сключени, договорите имат сила на закон за тези, които са ги сключили (чл. 20а, ал. 1 ЗЗД). Посочените правила утвърждават същността на договора като своеобразен източник на валидни правила за поведение – т.е. договорът на практика създава „частен“ правен ред, който допълва създадения от закона. Определящо за възникването на този „частен“ правен ред обаче е взаимното съгласие на страните – когато това съгласие не противоречи на императивни правила на закона, не накърнява добрите нрави и не страда от някакъв порок, то се превръща в основание за валидност на формулираните чрез него правила за поведение. В този смисъл, именно наличието на двустранно съгласие е в основата на функционирането на принципа на свободата на договаряне.

В същото време, следва да се има предвид факта, че към настоящия момент са в сила сключени договори за взаимно свързване, съгласно които терминирането на повиквания с произход от държави извън ЕС/ЕИЗ се осъществява по регулирани цени. При сключването на тези договори не е съществувала възможност цените за терминиране да бъдат договаряни свободно между страните. В тази връзка, от момента на постановяване на решението на Комисията, с което ще се дерегулират тези цени, ще се даде принципна възможност на операторите да уговорят цени за трафика, генериран извън ЕС/ЕИЗ, според принципа на свободното търговско договаряне. Съгласно нормите на общото гражданско и търговско право, изменението на вече сключените договори, включително и по отношение промяната на цени, следва да се извършва по взаимно съгласие на страните чрез анекс или допълнително споразумение към съществуващия договор. С оглед на обстоятелството обаче, че една от страните може да не се съгласи с изменението на тези цени и да блокира процеса по тяхното предоговаряне, както и отчитайки факта, че за насрещната страна, на която е наложено задължение за достъп, не съществува възможност при подобна ситуация да прекрати сключения договор за взаимно свързване поради непостигане на съгласие относно негов съществен елемент – цена на предоставяната услуга, то съществува реална опасност регулираните цени да продължат да се прилагат за неопределено време. При тази ситуация, дори едно предприятие да забави изменението на договорите, то всички предприятия в България няма да могат да прилагат цени в зависимост от търговската си политика, с оглед постигане на целите на дерегулацията на цените.

По този начин ефектът от дерегулирането на цените за терминиране на повиквания с произход от страните извън ЕС/ЕИЗ, посочен в Анализа към Решението, няма да бъде постигнат, а ще се даде възможност на недобросъвестни предприятия да реализират свръхпечалби макар и за кратък период от време. Отчитайки посоченото, следва да се отбележи, че прилагането на принципа на свободно договаряне в неговата чиста форма няма да доведе до търсения от Комисията ефект на ценова дерегулация. Поради това считаме за необходимо този принцип да бъде приложен съответно като се вземе предвид съществуващата секторна регулаторна специфика.

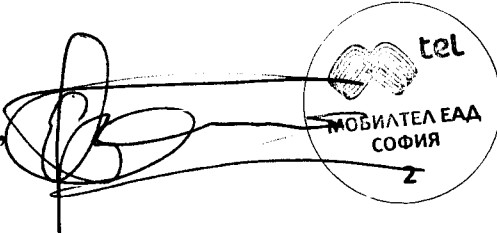
Практиката показва, че цени за терминиране на международен трафик се променят въз основа на ценови листи. По този начин се постига гъвкавост на ценообразуването, като се дава възможност на предприятията за бърза реакция при преговорите за определяне на цени.

В този смисъл, считаме за изключително важно да бъде прецизирано задължението за достъп в Решението, като предлагаме следните текстове:

„За осигуряване на прозрачност и равнопоставеност, цените за терминиране на повиквания идентифицирани с номера от номерационния план на държави извън ЕС/ЕИП, се определят и изменят от предприятията по т. IV свободно, чрез публикуване на страницата им в интернет, заедно с приложимите условия и дата на влизане в сила. По цени и условия, приложими за повиквания от държави извън ЕС/ЕИП могат да бъдат таксувани и тези, чийто произход не може да бъде установен при анализ на информацията за произхода им. Предприятията по т. IV са длъжни да прилагат стриктно условията на Препоръка E.157 на ITU при анализа на информацията за произхода на повикванията. Цените и ценовите условия, като и последващите им изменения се публикуват най-малко 14 дни преди влизането им сила, като в същия срок се уведомяват предприятията и КРС.

Предприятията по т. IV се задължават в 14-дневен срок от приемане на Решението да публикуват цените и ценовите условия за терминиране на трафик с произход извън ЕС/ЕИП, както и описание на правилата за прилагане на Препоръка E.157 на ITU при идентифициране на произхода на повикванията и процедурата за разрешаване на спорове. При необходимост в същия срок, предприятията по т. IV инициират изменение на договорите си за взаимно свързване с оглед привеждането им съответствие с настоящото Решение.“

С уважение,

The image shows a handwritten signature in black ink over a circular stamp. The stamp contains the text 'tel' at the top, 'МОБИТЕЛ ЕАД' in the middle, and 'СОФИЯ' at the bottom. There is a small number '2' at the bottom of the stamp.

Емил Рангелов

*Пълномощник на изпълнителните
директори на „Мобилтел“ ЕАД*